

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea
Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” a fost elaborat de către Cancelaria de Stat cu suportul partenerilor de dezvoltare și, în mod special al Centrului analitic independent „Expert-Grup”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În septembrie 2015, Republica Moldova, alături de alte 192 state membre ale ONU, a adoptat Declarația Summit-ului privind Dezvoltarea Durabilă, prin care s-a angajat să pună în aplicare Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (Agenda 2030). Astfel, până în anul 2030, țara noastră, de rând cu celelalte țări, urmează să-și mobilizeze eforturile pentru a elimina toate formele de sărăcie, pentru a combate inegalitățile și pentru a aborda problemele schimbărilor climatice.

La scurt timp după adoptarea Agendei 2030, în 2016, prin Hotărârea Guvernului nr. 912/2016, a fost instituit Consiliul Național de Coordonare pentru Dezvoltare Durabilă (în continuare Consiliul), pentru a crea un cadru instituțional corespunzător, dar și un proces participativ și transparent în adaptarea și implementarea la nivel național a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (în continuare ODD).

Un prim pas în procesul de adaptare a Agendei 2030 la nivel național, ținând cont de complexitatea și caracterul universal al acesteia, a fost ajustarea obiectivelor, țințelor și indicatorilor la contextul specific al fiecărei țări (naționalizarea), astfel încât ODD să devină mai concludente, fezabile și eficiente. În perioada iulie 2016 – februarie 2017, la nivel național a fost organizat un exercițiu analitic, cu implicarea tuturor factorilor interesați (parteneri de dezvoltare, sectorul privat, mediul academic și organizațiile societății civile), care a avut ca scop: (i) identificarea relevanței ODD (obiectivelor și țințelor) și analiza nivelului de corelare între Agenda 2030 și prioritățile naționale de politici; (ii) adaptarea (formularea) obiectivelor și țințelor din Agenda 2030 în corespundere cu necesitățile și prioritățile naționale, și identificarea documentelor de politici în care acestea urmează a fi integrate; (iii) definirea ecosistemului de date necesare pentru monitorizarea și evaluarea nivelului de implementare a ODD. Concluzia de bază a acestui proces a fost că documentele naționale de planificare strategică, inclusiv Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, reflectă doar o treime din obiectivele și țințele ODD și doar jumătate din indicatorii ODD. Raportul privind naționalizarea ODD a fost examinat în cadrul Consiliului sus-menționat în martie 2017, care a recomandat ajustarea documentelor de politici naționale conform angajamentelor naționalizate din Agenda 2030.

Pentru a ajusta cadrul național de planificare strategică, în primul rând era necesară revizuirea strategiei naționale de dezvoltare existentă, care este un document de planificare pe termen lung și din care derivă toate strategiile sectoriale. Astfel, în perioada iunie-august 2017, a fost realizată evaluarea intermediară a implementării Strategiei Naționale pentru Dezvoltare „Moldova 2020”, exercițiu care a confirmat că documentul în cauză nu și-a atins obiectivele stabilite inițial și, în special, nu este aliniat la cele mai importante angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova – Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Acordul de Asociere RM-UE. În consecință, Guvernul Republicii Moldova, în septembrie 2017, a inițiat elaborarea unei noi strategii naționale pe termen lung, până în 2030: Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” (în continuare, SND „Moldova 2030”).

Este de menționat faptul că, anterior, proiectul SND „Moldova 2030” a fost aprobat de Guvern (Hotărîrea Guvernului nr.1083/2018) și, totodată, adoptat de Parlament la data de 14 decembrie 2018, Legea nefiind însă promulgată de Președintele țării. Invocându-se necesitatea ajustării documentului la elementele-cheie din Programul de guvernare al noului Guvern, s-a considerat judicios ca, proiectul

SND „Moldova 2030” să fie reexaminat și readoptat de către noul Legislativ, constituit ca urmare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. În condițiile menționate, proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” a fost retras din Parlament, (Hotărârea Guvernului nr.401/2019) și, se supune procedurii de avizare și consultare publică de către toate părțile interesate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În rezultatul unui proces extensiv de consultări publice, în perioada martie – iulie 2018, a fost elaborat proiectul SND „Moldova 2030”. Urmând imperativul integrării europene, exprimat prin Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, SND „Moldova 2030” adoptă conceptul utilizat de țările Uniunii Europene pentru măsurarea calității vieții oamenilor, astfel încât sporirea calității vieții este scopul strategic al documentului. În același timp, SND „Moldova 2030” este instrumentul de implementare al Agendei 2030 în Republica Moldova, transpunând țințele acesteia, în special cele considerate acceleratori ai dezvoltării, precum și indicatorii conecși adaptați la contextul național.

În particular, obiectivele strategice ale SND „Moldova 2030” reflectă cele zece dimensiuni utilizate pentru măsurarea fenomenului calității vieții la nivelul Uniunii Europene, pe care au fost plicate corespunzător obiectivele și țințele de dezvoltare durabilă. Prin urmare, SND „Moldova 2030” include patru piloni ai dezvoltării durabile, cu obiectivele corespunzătoare pe termen lung, după cum urmează:

I. Economia durabilă și inclusivă:

1. Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților economice;
2. Creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilitățile publice și condiții de locuit;
3. Ameliorarea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale;

II. Capital uman și social robust:

4. Garantarea educației de calitate pentru toți și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții;
5. Asigurarea dreptului fundamental la cea mai bună sănătate fizică și mintală;
6. Un sistem de protecție socială solid și incluziv;
7. Asigurarea unui echilibru între muncă și familie;

III. Instituții oneste și eficiente:

8. Asigurarea unei guvernări eficiente și incluzive și a supremației legi;
9. Promovarea unei societăți pașnice, sigure și incluzive;

IV. Mediul ambiant sănătos:

10. Asigurarea dreptului fundamental la un mediu sănătos și sigur.

Pentru fiecare din cele zece obiective au fost analizată situația curentă, au fost scoase în evidență cele mai vulnerabile grupuri din societate, au fost analizați factorii de bază ai vulnerabilității oamenilor, a fost formulată viziunea strategică, care prezintă conexiunea priorității cu țințele ODD, au fost stabilite obiectivele specifice și formulate acțiunile prioritare, a fost descris impactul scontat și, nu în ultimul rând, au fost setați indicatorii și țințele de monitorizare și evaluare.

Elementul inovativ al SND „Moldova 2030” este, că, fiind un document de referință pentru strategiile sectoriale și intervențiile de politici ulterioare, aceasta urmărește schimbarea opticii politicilor publice din Republica Moldova, prin centrarea acestora pe problemele, interesele și aspirațiile oamenilor. Abordarea respectivă ia în considerare faptul că, fiind o ființă socială, omul trebuie să trăiască în armonie cu alți oameni și că drepturile individuale nu pot fi afirmate prin încălcarea drepturilor altor oameni. De asemenea, se presupune, eliminarea sărăciei în toate dimensiunile relevante ale acestui fenomen, nu doar sub aspect strict monetar, dar și accesul egal și

incontestabil la servicii și bunuri de calitate, ceea ce implică asumarea unei responsabilități sporite pentru a opri degradarea mediului ambiant și consumul necontrolat al resurselor naturale, având în vedere și necesitățile generațiilor viitoare, așa cum este asumat prin Agenda 2030. Edificarea unei societăți pașnice, solidare și de înaltă coeziune, compusă din oameni educați, cu gândire critică și liberi de obscurantism, o societate în care conflictele de orice tip și magnitudine se rezolvă prin dialog, argumente și respectarea strictă a drepturilor constituie, de asemenea, elemente ale dezvoltării durabile centrate pe om.

5. Fundamentarea economico-financiară

Strategia va fi documentul de referință în procesul de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu. Prin urmare, structura și destinația cheltuielilor publice urmează a fi adaptate la obiectivele strategice de dezvoltare durabilă a Republicii Moldova.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului Legii impune abrogarea Legii nr. 166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare "Moldova 2020"..

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Strategiei a fost elaborat într-un proces extins de consultări publice, prin asigurarea posibilității expunerii tuturor celor interesați asupra procesului, asupra provocărilor de dezvoltare pe termen lung și asupra soluțiilor care să fie acceptate, precum și implementate cu participarea întregii societăți.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat, la compartimentul Agenda 2030, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md

8. Constatările expertizei anticorupție

Nu se aplică

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică

10. Constatările expertizei juridice

Nu se aplică

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică

Secretar general al Guvernului

Liliana IACONI